

C-774/19-1

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJESODNO TAJNIŠTVO SODIŠČA EVROPSKE UNIJE
L-2925 Luxembourg

Vpisano v vpisnik Sodišča	
Pod opravilno številko	1131631
Luksemburg, dne	23. 10. 2019
Faks. / el. pošta:	/
Prejeto dne:	22. 10. 2019
	Sodni tajnik, po odredbi Matija Longar Administrator

PREDLOG ZA PREDHODNO ODLOČANJE

Pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije poteka pravdni postopek, v katerem tožeča stranka: **1. A. B., ..., 2. B. B., ...**, ki jo zastopa Odvetniška družba Rojs, Peljhan, Prelesnik in partnerji, Tivolska cesta 48, Ljubljana, vsi Republika Slovenija, od tožene stranke: **PERSONAL EXCHANGE INTERNATIONAL LIMITED**, Level 2, Marina business centre, Abate Rigord Street, Ta Xbiex, XBX 1127, Republika Malta, ki jo zastopa Odvetniška pisarna Wolf Theiss, Podružnica v Republiki Sloveniji, Bleiweisova cesta 30, Ljubljana, zahteva **plačilo 226.850,21 EUR**.

PREKINITEV POSTOPKA PRED NACIONALNIM SODIŠČEM

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali vrhovne sodnice in sodnika mag. Rudi Štravs kot predsednik, ter mag. Nina Betetto, Karmen Iglič Stroligo, dr. Mateja Končina Peternel in Jan Zobec kot člani, s sklepom II Ips 98/2018 z dne 5. 9. 2019 prekinilo pravdni postopek in odločilo, da Sodišču Evropske unije postavi predlog z vprašanjem za predhodno odločanje.

OSNOVNI PREGLED ZADEVE

a) Procesno stanje zahtevkov

V postopku pred Vrhovnim sodiščem je sporen le še tožbeni zahtevek, ki se nanaša na drugega tožnika. Tožbeni zahtevek, ki se nanaša na prvo tožnico, ni več sporen in ni več predmet presoje, saj odločbe nižjih sodišč v tem delu niso bile izpodbijane z rednimi ali izrednimi pravnimi sredstvi. Enako velja glede manjšega dela tožnikovega zahtevka, ki je že bil zavrnjen. Vse navedbe in upoštevne okoliščine iz tega predloga za predhodno odločanje so tako že v zasnovi osredotočene izključno na drugega tožnika (v nadaljevanju tožnik) in (še) izpodbijani del v revizijskem postopku.

b) Dejansko stanje zadeve

Tožnik je igralec pokra, ki od toženke zahteva, naj mu izplača 226.850,21 EUR, ki si jih je z igranjem pokra priigral na njeni spletni strani www.mybet.com v obdobju med 31. 3. 2010 in 10. 5. 2011. Toženka, ki je bila organizatorica te spletne igralnice, mu je priigrana denarna sredstva zasegla ter si jih prilastila zato, ker je tožnik z več uporabniškimi računi kršil njena pravila igranja.

c) Mednarodni element

Gre za spor z mednarodnim elementom. Tožnik je fizična oseba, ki ima prebivališče v Republiki Sloveniji, toženka je pravna oseba in gospodarska družba s sedežem v Republiki Malti.

d) Jedro spora

Sporno je, ali so pristojna sodišča Republike Slovenije ali sodišča Republike Malte. Gre za vprašanje, katera od obeh navedenih držav ima jurisdikcijo za odločanje v tej zadevi.

e) Status potrošnika

Presoja o jurisdikciji je odvisna od vprašanja, ali je mogoče tožnika šteti za potrošnika v skladu s pravom EU. Tožnik zastopa stališče, da je imel potrošniški status, zato je podana izbirna pristojnost slovenskih sodišč glede na kraj njegovega prebivališča. Toženka zastopa nasprotno stališče, da tožnik kot profesionalni igralec pokra potrošniškega statusa ni imel, zato je podana splošna pristojnost sodišč v Republiki Malti, kjer ima toženka svoj sedež poslovanja. Enako je bila določena tudi pristojnost v njenih *Splošnih pogojih poslovanja*.

f) Pravo EU

Po vsebini gre za razlago prvega odstavka 15. člena *Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah* (v nadaljevanju *Uredba 44/2001*), ki v 4. oddelku določa pristojnost za potrošniške pogodbe. Gre za razlago pojma prava EU o tem, ali je drugi tožnik s toženko sklenil pogodbo kot: „*potrošnik - za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti*“.

TRDITVE STRANK

Tožnik

1. Tožnik obveznost toženke za plačilo 226.850,21 EUR opira na dejstvo, da je kot pokeraš ta znesek priigral v okviru spletnih igralniških storitev, ki jih je kot organizatorica spletne strani ponujala toženka. Igralci pokra se na njeni spletni strani registrirajo in odprejo svoj uporabniški račun, na katerega nakažejo denarno dobroimetje, ki ga nato lahko uporabijo za igranje v spletnih igrah ali pa si ga kadarkoli izplačajo. Ker si je toženka tožnikova denarna sredstva neupravičeno prilastila, mu jih mora vrniti.
2. Tožnik je jurisdikcijo Republike Slovenije utemeljil s tem, da je uporabljal toženkine spletne igralniške storitve kot potrošnik, saj je deloval izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti. Tako mu gre status potrošnika in je bil v skladu s 15. in 16. členom Uredbe 44/2001 upravičen tožiti v državi svojega prebivališča.

Toženka

3. Toženka je predlagala, naj se tožnikova tožba zavrže, ker za odločanje ni podana pristojnost slovenskih sodišč, temveč so pristojna sodišča Republike Malte, kjer ima toženka svoj sedež poslovanja. Tožnik ni imel statusa potrošnika, saj gre za profesionalnega igralca pokra, ki do potrošniškega varstva ni upravičen.
4. Toženka je denarna sredstva tudi sicer zasegla upravičeno, saj je kršil njena pravila. Tožnik je imel poleg svojega regularnega uporabniškega računa še dodaten uporabniški račun, kar je prepovedano.

POTEK POSTOPKA

SODIŠČE PRVE STOPNJE

5. Sodišče prve stopnje je tožnikovemu tožbenemu zahtevku skoraj v celoti ugodilo in rzsodilo, da mora toženka tožniku plačati 226.850,21 EUR z zamudnimi obrestmi po 8 % obrestni meri od 9. 5. 2014 do plačila. V manjšem delu - za 376,23 EUR in del zakonskih zamudnih obresti za čas med 24. 5. 2011 do 8. 5. 2014 - je njegov zahtevek zavrnilo, kar v revizijskem postopku pred Vrhovnim sodiščem ni izpodbijano in ni več predmet odločanja.

Dejanske ugotovitve in zaključki:

6. Toženka je pravna oseba, registrirana kot gospodarska družba, ki ponuja storitve igranja spletnih iger na srečo in ima za to dovoljenje Republike Malte, kjer ima svoj sedež poslovanja. Toženka je spletne igre na srečo ponujala uporabnikom tudi na daljavo preko svetovnega spleta (www.mybet.com), s čimer je svojo poslovno dejavnost usmerjala tudi v Republiko Slovenijo.
7. Tožnik je fizična oseba s prebivališčem v Republiki Sloveniji in je uporabljal storitve, ki jih je preko spletne strani na daljavo ponujala toženka.
8. Z registracijo uporabniškega računa na spletni strani toženke je moral vsak uporabnik, vključno s tožnikom, soglašati s posebnimi in splošnimi pogoji poslovanja (v nadaljevanju *Splošni pogoji poslovanja*), ki so bili vnaprej in enostransko pripravljene s strani toženke. Uporabnik na vsebino pogojev ni imel nobenega vpliva. *Splošni pogoji poslovanja* so med drugim določali, da so za morebitne spore iz pogodbenega razmerja pristojna sodišča Republike Malte.
9. Tožnik je igral poker pri toženki med 31. 3. 2010 in 16. 6. 2011. Tožnik se je pri toženki za igranje spletnega pokra 31. 3. 2010 registriral na spletni strani www.mybet.com z uporabniškim računom „omgchucknorriss“. Dne 29. 6. 2010 je tožnik registriral nov, dodaten uporabniški račun z imenom „dohtorca“, ki se je fiktivno glasil na tožnikovo mater (prva tožnica). Ta je bila le navidezna uporabnica, pravi sopogodbenuk in dejanski uporabnik igralnega računa pa je bil izključno tožnik. Tožnik je bil tudi tisti, ki je nakazoval lastna denarna sredstva na oba uporabniška računa preko „moneybookers“. Z naloženim dobroimetjem je nato igral poker in z uspešnimi igrami denar plemenitil.
10. Pravo Republike Malte in *Splošni pogoji poslovanja* določajo, da ima lahko vsak uporabnik le en uporabniški račun pri posameznem prireditelju iger na srečo. Na uporabniškem računu lahko igra le tisti, na katerega se uporabniški račun glasi. Ponovna registracija ni dovoljena, enako ni dovoljena uporaba tujega igralnega računa. V primeru napačnih podatkov registracija takšnega igralca ni dovoljena in je treba že izvedeno registracijo takoj preklicati. *Splošni pogoji poslovanja* določajo, da ima v takem primeru toženka pravico do zasega denarnih sredstev na takem igralniškem računu.

11. Tožnik je s tem, ko je odprl dodaten uporabniški račun „dohtorca“, kršil pravila o največ enem uporabniškem računu, ki jih je s tem skušal namenoma zaobiti. Toženka je tožniku zaradi kršitve omenjenih pravil dne 10. 5. 2011 blokirala uporabniški račun in zasegla celotno tožnikovo dobroimetje v višini 227.226,44 EUR.
12. Tak zaseg pa, kljub tožnikovim kršitvam pravil, vseeno ni bil upravičen, saj toženka pri tem ni bila poštena. Toženka je za to vedela in je tožnikovo igranje pokra dopuščala, se z njim strinjala ter ga v celoti odobraval. Kljub temu, da je za tožnikove kršitve dalj časa vedela, njegovih računov ni blokirala ali mu preprečila nadaljnjega igranja. Na ta način je služila s provizijami od njegovih iger ter si na koncu prilastila še vsa denarna sredstva, ki jih je tožnik do tedaj priigral. Glede na navedeno je tožnik do priigranih denarnih sredstev upravičen in mu jih mora toženka vrniti.

Okoliščine glede tožnikovega igranja pokra

13. Tožnik je igral poker na spletni strani toženke med 2. 4. 2010 in 16. 6. 2011. V tem obdobju je v povprečju igral 6,5 ur na dan oziroma po 9 ur na delovni dan, če bi šteli le pet delovnih dni v enem tednu. V tem času je tožnik priigral tudi spornih 227.226,44 EUR, ki mu jih je pozneje zasegla toženka in si jih prilastila. Tožnik je sicer z igranjem pokra preko spletne strani toženke zaslužil 507.859,45 EUR oziroma v enem letu 421.736,41 USD, kar znese 110 EUR neto na uro. Skupni promet tožnika med 2. 4. 2010 in 16. 6. 2011 je znašal 11.859.387,73 EUR.
14. Tožnik je igral poker v najboljšem terminu za igranje, to je po sedmi uri zvečer in v zgodnjih jutranjih urah naslednjega dne. Tožnik je na spletni strani o sebi navedel, da si želi z igranjem pokra zagotoviti finančno prihodnost in je bil naveden v kategoriji, ki označuje profesionalne igralce pokra.
15. Tožnik se je z zaslužkom od igranja pokra preživljal od leta 2008 dalje.

Razlogi za pristojnost Republike Slovenije

16. Sodišče prve stopnje je sprejelo stališče, da je tožnik deloval kot potrošnik izven poklicne ali pridobitne dejavnosti. Tako je sprejelo pristojnost slovenskih sodišč glede na kraj njegovega prebivanja, ki je v Republiki Sloveniji.
17. Razlogi, s katerimi je sodišče prve stopnje utemeljilo tožnikov status potrošnika,

so:

- Tožnik ni bil uradno registriran za igranje pokra oziroma dejavnosti iger na srečo ter je pri registraciji in igranju pokra preko te spletne strani deloval kot vsi drugi igralci pokra.
- Tožnik navzven in v javnosti ni izstopal od drugih igralcev pokra, svoje dejavnosti na trgu ni ponujal za plačilo in za tretje osebe njegova dejavnost ni bila navzven razpoznavna. Tožnik se ni udeleževal drugih poker turnirjev, svojih igralskih sposobnosti tudi ni javno uprizarjal kot storitve. Tožnik, razen predstavitve na spletni pokeraški strani, ni bil medijsko izpostavljen na področju igranja pokra in ni imel sponzorjev.¹
- Namen 15. člena Uredbe 44/2001 je v skrbi za varstvo potrošnika, ki je gospodarsko šibkejši in pravno manj izkušen kot nasprotna stranka. Toženka je bila organizatorica in prirediteljica spletne igre, ki je pristop igralcev pogojevala s sprejetjem njenih vnaprej in enostransko pripravljenih *Splošnih pogojev poslovanja*. Toženka je bila gospodarsko močnejša stranka in pravno bolj izkušena kot igralci, s katerimi je sklepala pogodbe in je morala računati na to, da bo poslovala s potrošniki.
- Poker je igra, ki ni usmerjena v dobavo blaga in storitev. Igranja spletnih iger na srečo tudi sicer ni mogoče opredeliti kot pridobitno ali poklicno dejavnost iz prvega odstavka 15. člena Uredbe 44/2001. Iz systemske ureditve spletnih iger na srečo v EU izhaja, da je treba igralce obravnavati kot potrošnike. Prirejanje iger na srečo je v pravu EU strogo nadzorovano. To se kaže v obliki kontrole prirediteljev, določanja vrst in obsega iger na srečo ter preko varstva udeležencev.²
- Pokra kot igre na srečo tudi ni mogoče opredeliti v smislu poklicne ali

1 Sodišče prve stopnje se je s tem opredelilo do zadeve iz sodne prakse Finančnega sodišča v Kölnu v Zvezni republiki Nemčiji, ki jo je kot primerljivo uveljavljala toženka. Tam je bila dejavnost profesionalnega igralca pokra pri odmeri davka označena kot obdavčljiv prihodek. Šlo je za izjemnega igralca pokra z več kot 20-letnim stažem, ki se je oglaševal, imel sponzorje, svoje storitve ponujal drugim ter se udeleževal poker turnirjev (sodba Finanzgericht Köln, 12 K, 1136/11, priloga B16).

2 V primerljivi zadevi I Cp 4545/2010 iz sodne prakse slovenskih višjih sodišč je bil opisani zaključek podkrepjen z navedbo: „Sodišče EU je večkrat obravnavalo omejitveno zakonodajo držav članic pri prirejanju spletnih iger na srečo tudi v luči prostega pretoka storitev. V zadevah *Sporting Exchange Ltd (C-203/08)* ter *Ladbrokes Betting & Gaming Ltd in Ladbrokes International Ltd (C-258/08)* je potrdilo odločitev velikega senata iz leta 2009 v zadevi *Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, C-42/07*, da je prepoved ponujanja spletnih iger na srečo v skladu s svobodo opravljanja storitev iz 56. člena Pogodbe o delovanju EU.“

pridobitne dejavnosti. Kljub temu, da k uspehu pri pokru prispevajo sposobnosti in veščine igralca, je poker še vedno posebna igra na srečo, ki je odvisna od naključja. Kot tako jo opredeljuje tako zakonodaja Republike Malte kot tudi pravo Republike Slovenije.

SODIŠČE DRUGE STOPNJE

18. Zoper tako odločitev, s katero je sodišče prve stopnje ugodilo tožbenemu zahtevku toženca, se je toženka pritožila na sodišče druge stopnje, ki je njeno pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno ter se je v celoti pridružilo ugotovitvam ter razlogom, ki jih je podalo sodišče prve stopnje.

VRHOVNO SODIŠČE

19. Zoper sodbo sodišča druge stopnje je toženka vložila revizijo na Vrhovno sodišče Republike Slovenije. V njej uveljavlja bistvene kršitve določb postopka in zmotno uporabo materialnega prava. V pretežni meri izpodbija prav zaključek nižjih sodišč o tem, da je bil tožnik potrošnik, ki je deloval izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti. Pri tem toženka izpostavlja obseg in pomen tožnikove dejavnosti, kot je predstavljena v 13. - 15. točki obrazložitve tega predloga, ter poudarja, da vse ugotovljene dejanske okoliščine primera kažejo na to, da se je tožnik kot izjemno uspešen igralec pokra s tem preživljal in je šlo za njegovo poklicno oziroma pridobitno dejavnost, ki je bila njegov edini vir dohodka. Izpostavlja še, da je uspeh pri pokru odvisen od znanja in veščin, ne le od sreče, saj lahko igralec zasluži le tako, da njegovi sotekmovalci izgubijo.

20. Tožnik v odgovoru na revizijo zavrača toženkine očitke in se pridružuje stališčem nižjih sodišč. Poudarja, da ne sme biti odločilno, da je tožnik s pokrom zaslužil 226.850,21 EUR, saj je do varstva upravičen vsak potrošnik ne glede na njegovo znanje in izkušnje.

UPOŠTEVNE OKOLIŠČINE

21. Upoštevne okoliščine glede na različne kriterije so predvsem:

KRITERIJ	NARAVA OKOLIŠČINE
NARAVA DEJAVNOSTI:	Tožnik je preko toženkine spletne strani www.mybet.com na daljavo igral poker, ki je posebna igra na srečo.
ČAS IGRANJA	Tožnik je s pokrom zaslužil sporni denarni znesek med 31. 3. 2010 in 10. 5. 2011.

OBLIKA POGODBE:	Pogodba je bila sklenjena na daljavo preko svetovnega spleta in v obliki <i>Splošnih pogojev poslovanja</i> , ki jih je vnaprej in enostransko pripravila toženka.
VPLIV NA POGODBO:	Tožnik na vsebino pogodbe, tj. <i>Splošne pogoje poslovanja</i> , ni imel vpliva.
POLOŽAJ:	Tožnik je bil pri sklepanju pogodbe šibkejši in v razmerju do toženke podrejen.
POLOŽAJ TOŽNIKA:	Tožnik je igral poker na enak način kot drugi uporabniki toženkine spletne platforme.
POMEN ZA TOŽNIKA:	Tožnik se je z zaslužkom od igranja pokra preživljal od leta 2008 dalje, preživljal se je tudi v spornem obdobju. Z igranjem pokra je pridobival denarna sredstva.
SUBJEKTIVNI ODNOS:	Tožnik je sam o sebi navedel, da si je želel z igranjem pokra zagotoviti finančno prihodnost in je bil naveden v kategoriji profesionalnih igralcev pokra.
FORMALNOST:	Tožnik ni bil uradno registriran za izvajanje oziroma opravljanje tovrstne dejavnosti.
TRG:	Tožnik je deloval iz Republike Slovenije v okviru toženkine spletne strani. Pri tem je kot kot igralec nastopal v razmerju do toženke, ki je bila prirediteljica in organizatorica, ter v razmerju do nasprotnih igralcev in sotekmovalcev, ki so prav tako uporabljali konkretno spletno stran.
OBSEG:	Tožnik je v obdobju med 2. 4. 2010 in 16. 6. 2011 v povprečju igral 9 ur na delovni dan oziroma po 6,5 ur vsak dan.
ZASLUŽEK:	Tožnik je z igranjem pokra zaslužil 227.226,44 EUR, medtem ko je bil skupni promet dejavnosti še višji. Pri toženki je služil 110 EUR neto na uro.
REGULACIJA DEJAVNOSTI:	Igre na srečo so regulirane z evropsko in nacionalno zakonodajo ter podvržene sistemskim, regulatornim omejitvam.
NASTOPANJE:	Tožnik svojih storitev na trgu drugim za plačilo ni ponujal, s svojo dejavnostjo navzven v javnosti ni bil prepoznaven, ni bil medijsko prisoten, ni imel sponzorjev ter se ni udeleževal drugih glavnih poker turnirjev.
VEŠČINE, ZNANJE:	Tožnik je pri igranju pokra uporabljal posebne pokeraške veščine in znanje (poker je igral v najboljših terminih itd.).
ALEATORNOST:	Igra poker je odvisna tako od veščine igralca kot tudi od sreče.
(ZA)MENJAVA DOBRIN, STORITEV:	Tožnik je z igranjem pokra pridobival denarna sredstva, toženka pa je kot prirediteljica iger dobivala provizije.

NACIONALNI PREDPISI IN SODNA PRAKSA

22. Slovenski zakon, ki ureja pravila pravnega postopka,³ določa, da pazi sodišče na svojo pristojnost po uradni dolžnosti. Če sodišče med postopkom ugotovi, da za

³ Zakon o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 26/1999 s spremembami) v 17. in 18. členu.

odločitev o sporu ni pristojno sodišče Republike Slovenije, se po uradni dolžnosti izreče za nepristojno, razveljavi opravljena pravdna dejanja in tožbo zavrže.

23. Vrhovno sodišče Republike Slovenije doslej še ni obravnavalo nobene primerljive zadeve. Slovenska sodišča druge stopnje so obravnavala eno primerljivo zadevo, v kateri je šlo za primerljivega igralca pokra in v kateri je bila pred nižjimi sodišči sprejeta enaka končna odločitev kot v tej zadevi.⁴
24. Pojem potrošnika je v slovenskem *Zakonu o varstvu potrošnikov* opredeljen smiselno enako kot v Uredbi 44/2001. Potrošnik je fizična oseba, ki pridobiva ali uporablja blago in storitve za namene izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti, ta definicija je bila enaka tudi v spornem obdobju.⁵

PRAVO EVROPSKE UNIJE

Izhodišče

25. Ob vložitvi tožbe maja 2013 je pristojnost v potrošniških sporih z mednarodnim elementom urejala Uredba 44/2001. Po vsebini gre za nadgradnjo *Bruseljske konvencije o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah* iz leta 1968,⁶ zato je treba pri presoji Uredbe 44/2001 upoštevati tudi že podane razlage s strani Sodišča Evropskih skupnosti.
26. Kot je razvidno iz preambule Uredbe 44/2001, morajo biti pravila o pristojnosti čimbolj predvidljiva. Praviloma se pristojnost določa po stalnem prebivališču toženca razen v primeru nekaterih izjem. Mednje spada tudi privilegiran status šibkejše stranke, ki mora biti v primeru potrošniških pogodb zaščiten. V teh zadevah morajo biti pravila o pristojnosti za varstvo potrošnikovih pravic ugodnejša od splošnih pravil, v tem pomenu pa je lahko omejena tudi avtonomija pogodbenih strank.

---

4 Sodba Višjega sodišča v Ljubljani I Cp 4545/2010 z dne 11. 5. 2011 (priloga A6).

5 Zakon o varstvu potrošnikov (Uradni list. Republike Slovenije št. 20/1998 s spremembami).

6 Ta je v 13. členu določala nekoliko strožje pogoje in jezikovno gledano ni bila povsem enaka spornemu 15. členu Uredbe 44/2001. Kljub temu je načeloma mogoče zaključiti, da sta ureditvi vsebinsko gledano primerljivi, brez posebnih odstopanj in je definicija v Uredbi 44/2001 za potrošnika še ugodnejša. V Uredbi 44/2001 ni več besedila, da mora potrošnik v svoji državi opraviti dejanja, potrebna za sklenitev pogodbe, splošnejša pa je tudi opredelitev potrošniške pogodbe.

Določbe Uredbe 44/2001 glede pristojnosti pri potrošniških pogodbah

27. Splošna pristojnost je določena po stalnem prebivališču toženca (1. člen Uredbe 44/2002). Glede pristojnosti v potrošniških pogodbah je v 15. členu določeno, da: „V zadevah v zvezi s pogodbami, ki jih sklene oseba - potrošnik - za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti, se pristojnost določi v skladu s tem oddelkom (...)“
28. Določba je ostala enaka tudi v istoimenski, a prenovljeni uredbi s št. 1215/2010 z dne 12. decembra 2012, ki se je začela uporabljati januarja 2015 in določa pristojnost v potrošniških pogodbah v 17. in 18. členu.⁷
29. V takem primeru ima potrošnik privilegij izbire iz 16. člena Uredbe 44/2001. Potrošnik lahko sproži postopek zoper drugo pogodbeno stranko bodisi pred sodišči v državi članici, v kateri ima ta stranka stalno prebivališče, bodisi pred sodišči kraja, kjer ima potrošnik stalno prebivališče. V tem primeru je omejena pogodbeno avtonomija strank (23. člen Uredbe 44/2001).

Sodna praksa Sodišča EU glede pristojnosti v potrošniških pogodbah

30. Iz pregleda sodne prakse je razvidno, da Sodišče EU takega primera doslej še ni obravnavalo. Iz drugih zadev pred Sodiščem EU,⁸ v katerih je sicer šlo za drugačno dejansko stanje, pa izhaja, da je treba pojem potrošnika razlagati samostojno in enotno, saj gre za avtonomen pojem prava EU. Potrošniško varstvo velja samo za zasebnega, končnega potrošnika, in za pogodbe, katerih edini cilj je v zadovoljitvi potreb zasebne potrošnje posameznika. Pojem potrošnika je treba obravnavati restriktivno in strogo, saj gre za izjemo od splošne pristojnosti, ki se sicer določa po prebivališču toženca.
31. V vsakem konkretnem primeru je treba presoditi položaj osebe glede na naravo in namen pogodbe. Ista oseba se lahko šteje za potrošnika v okviru določenih transakcij in za gospodarski subjekt v okviru drugih. Varstvo velja samo za

⁷ Uredba (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju odločb v civilnih in gospodarskih sporih, ki se je v pretežni meri začela uporabljati 10. 1. 2015 (81. člen).

⁸ Zadeve Sodišča Evropske unije: C-498/16 (Schrems, ECLI:EU:C:2018:37), C-297/14 (Hobohom, ECLI:EU:C:2015:844), C-441/13 (Hejduk, ECLI:EU:C:2015:28), C-375/13 (Kolassa, ECLI:EU:C:2015:37), C-508/12 (Vapenik, ECLI:EU:C:2013:790), C-218/12 (Emrek, ECLI:EU:C:2013:666), C-419/11 (Česká spořitelna, ECLI:EU:C:2013:165) C-190/11 (Muhlleitner, ECLI:EU:C:2012:542) ter C-585/08 in C-144/09 (Pammer in Hotel Alpenhof, ECLI:EU:C:2010:740).

pogodbe, ki so sklenjene zunaj in neodvisno od kakršnekoli poklicne ali pridobitne dejavnosti, z edinim ciljem, da se zadovoljijo potrebe zasebne potrošnje posameznika. Pojem „potrošnika“ je opredeljen z nasprotjem od pojma „gospodarski subjekt“. Pojem potrošnika je neodvisen od znanja in informacij, s katerimi oseba razpolaga, saj strokovno znanje ne odvzema statusa potrošnika. Potrošnik je v podrejenem položaju glede pogajalske sposobnosti in ravni obveščanja. Namen varstva je v zagotovitvi primerne zaščite potrošnika kot pogodbene stranke, ki velja za gospodarsko šibkejšo ali pravno manj izkušeno od sopogodbenika, ki dejavnost opravlja poklicno ali pridobitno. Vendar to še ne pomeni, da je zaščita absolutna.

32. Pri tem je treba upoštevati tudi pojem potrošnika v drugih upoštevnihi, dopolnilnih pravilih iz prava EU, npr. v Uredbi št. 805/2004,⁹ Direktivah 1999/44/ES¹⁰ in 93/13/EGS.¹¹ ter drugih. Enako velja glede že podanih razlag Sodišča Evropskih skupnosti pri uporabi Bruseljske konvencije iz leta 1968.¹²

JEDRO SPORA

33. Odločilno materialnopravno vprašanje je, ali je mogoče opisane upoštevne okoliščine subsumirati v okvir pravnega standarda iz prvega odstavka 15. člena Uredbe 44/2001. Gre za vprašanje, ali je tožnik s toženko sklenil pogodbo kot potrošnik - izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti.
34. Bistveno je, ali je tožnik z opisanim igranjem pokra deloval le zasebno v smislu prvega odstavka 15. člena Uredbe 44/2001 ali pa je njegovo dejavnost mogoče šteti za poklicno oziroma pridobitno.
35. Za pristojnost sodišča po prebivališču posameznika iz 15. in 16. člena Uredbe 44/2001 morajo biti izpolnjeni trije pogoji:

1. mora biti sklenjena pogodba, ki jo je sklenil,

---

⁹ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 805/2004 z dne 21. aprila 2004 o uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov.

¹⁰ Direktiva 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij.

¹¹ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah. Po tej direktivi: „*potrošnik*“ pomeni vsako fizično osebo, ki v pogodbah, zajetih s to direktivo, deluje za namene, ki so izven njene poslovne ali poklicne dejavnosti.“

¹² Npr. v zadevah C-150/77 (Bertrand, ECLI:EU:C:1978:137), C-89/91 (Shearson Lehman Hutton, ECLI:EU:C:1993:15), C-464-01 (Gruber, ECLI:EU:C:2005:32), C-96/00 (Gabriel, ECLI:EU:C:2002:436), C-269/95 (Benincasa, ECLI:EU:C:1997:337) in druge.

2. potrošnik za namen, ki je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti,
3. z drugo stranko pogodbe, ki je svojo poslovno dejavnost usmerjala v državo potrošnika.¹³

36. Z vidika postavitve tega predhodnega vprašanja je nejasno le, ali je bil izpolnjen drugi pogoj, torej vprašanje, ali je tožnik z igranjem pokra za pridobivanje zaslužka za preživetje deloval kot potrošnik oziroma zasebnik ali pa je mogoče njegovo dejavnost opredeliti kot poklicno oziroma pridobitno v pomenu prava EU.
37. Če je tožnikovo dejavnost mogoče subsumirati pod določbo prvega odstavka 15. člena Uredbe 44/2001, je v skladu s 16. členom Uredbe 44/2001 podana sodna pristojnost sodišč Republike Slovenije glede na kraj tožnikovega prebivališča, ki je v Republiki Sloveniji. Če pa tožnik ni imel statusa potrošnika v tem pomenu, za kar se zavzema toženka, so glede na njen sedež, ki je v Republiki Malti, pristojna sodišča Republike Malte. V tem primeru bi bilo treba vloženo tožbo pred slovenskimi sodišči zaradi nepristojnosti zavreči.

RAZLOGI ZA PREDLOŽITEV VPRAŠANJA

38. Ker zoper odločitev Vrhovnega sodišča po nacionalnem pravu ni na voljo pravnih sredstev, Vrhovno sodišče s predložitvijo vprašanja izpolnjuje svojo predložitveno obveznost iz tretjega odstavka 267. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.
39. Postavljeno vprašanje je bistveno, saj je od njega odvisna končna odločba. Pregled sodne prakse Sodišča EU pokaže, da o takem primeru Sodišče EU doslej še ni odločalo. Uporaba prava EU tudi ni tako očitna, da ne bi dopuščala kakršnegakoli dvoma (doktrina *acte clair*, C-283/81 - CILFIT v. Ministero della Sanità¹⁴). Gre za razlago avtonomnega pojma prava skupnosti, ki presega posamične razlage, podane s strani držav članic EU.
40. Iz prikazanih dejanskih okoliščin zadeve je razvidno, da se prepletajo tako tiste okoliščine, ki so značilne za zasebne potrošnike,¹⁵ kot tudi tiste, ki so značilne za opravljanje pridobitne dejavnosti oziroma poklica.¹⁶ S tega vidika gre za več

---

13 Alternativa C iz prvega odstavka 15. člena Uredbe 44/2001.

14 ECLI:EU:C:1982:335

15 Npr. tožnik je soglašal z vnaprej, enostransko pripravljenimi *Splošnimi pogoji poslovanja*, ki jih je pripravila toženka.

16 Npr. tožnik se je s pokrom preživljal.

upoštevni, a konkurirajočih si okoliščin, ki jih je treba hierarhično in kvalitativno umestiti v pomenu prava EU. V konkretnem primeru sta mogoči tako razlaga pojma potrošnik, ki jo ponuja tožnik, kot tudi nasprotna razlaga istega pojma, ki jo ponuja toženka.

41. Podani razlagi sta že konceptualno različni. Vsebinsko gledano gre pri obeh alternativah za stik med tradicionalnim in modernejšim pristopom k pojmovanju potrošnika ter razumevanju posameznikove zasebne ali poklicne dejavnosti. Razlaga, za katero se zavzema tožnik, pojmuje pridobitno oziroma poklicno dejavnost posameznika v formalnem smislu, medtem ko toženkin pristop zanemarja pojavno obliko izvajanja take dejavnosti ter daje poudarek njenemu pomenu za posameznika.
42. Dodatno zmedo povzročajo različne jezikovne različice nekaterih držav članic EU,¹⁷ ki se v odtenkih razlikujejo. Tudi obseg primerljivih definicij v vseh jezikih ni povsem enak. Vsem jezikovnim različicam je sicer skupno, da izključujejo status potrošnika, če gre za posameznikov poklic.¹⁸ Nekatere jezikovne različice imajo temu dodane še druge besedne zveze. V slovenskem jeziku je tak dodatek opredeljen kot: „pridobitna dejavnost“, ki nakazuje na tehnični, ekonomski vidik pritoka denarnih sredstev v smislu pridobivanja materialnih dobrin. To se sliši nekoliko drugače, kot primerljiva angleška beseda: „trade“,¹⁹ ki nakazuje na trgovanje v smislu izmenjevanja dobrin oziroma storitev v smislu nastopanja na organiziranem, gospodarskem trgu. Pomensko odprt je tudi nemški termin „gewerblich“, ki izpostavlja pomen komercialnosti, a bolj v smislu posameznikove tržne naravnosti. Nekateri jeziki pa opisanega dodatka sploh nimajo in ostajajo

17 - Slovenski jezik: „V zadevah v zvezi s pogodbami, ki jih sklene oseba — potrošnik — za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti (...)“

- Angleški jezik: „In matters relating to a contract concluded by a person, the consumer, for a purpose which can be regarded as being outside his trade or profession (...)“

- Nemški jezik: „Bilden ein Vertrag oder Ansprüche aus einem Vertrag, den eine Person, der Verbraucher, zu einem Zweck geschlossen hat, der nicht der beruflichen oder gewerblichen Tätigkeit dieser Person zugerechnet werden kann (...)“

- Francoski jezik: „En matière de contrat conclu par une personne, le consommateur, pour un usage pouvant être considéré comme étranger à son activité professionnelle (...)“

- Hrvaški jezik: „U stvarima koji se odnose na ugovor koji sklapa osoba – potrošač, u svrhe za koje se može smatrati da su izvan njezine profesionalne djelatnosti“

18 Slovensko gre za: „poklic“; angleško za: „profession“; nemško za: „beruflich“; francosko za: „professionnelle“; hrvaško za: „profesionalne“.

19 Online Cambridge dictionary: „the activity of buying and selling, or exchanging, goods and/or services between people“ (...) „business activity“.

izključno pri vezanosti na „poklic“ (npr. hrvaška definicija poleg „poklica“ nima dodatnih besednih zvez). Opisana jezikovna raznolikost dokazuje, da izpostavljeni pojem že na javni jezikovne razlage ni enoznačen, kar ne prispeva k jasnejšemu pojmovanju prvega odstavka 15. člena Uredbe 44/2001.

SKLEPNO

43. Gre za zanimivo vprašanje, ki naslavlja aktualen življenjski primer s širšim pomenom. Od razlage prava, ki jo bo podalo Sodišče Evropske unije, bo odvisno tudi nadaljnje pojmovanje tovrstnih primerljivih dejavnosti, ki že v zasnovi deloma odstopajo od klasične konceptuacije potrošništva in postajajo vse bolj priljubljene. Z analogijo bi bilo mogoče mednje uvrstiti tudi pridobivanje zaslужka z igranjem računalniških igrice in druge virtualne aktivnosti, ki lahko pomenijo novodobno preživljanje in poklic. Tako bodo s podano razlago konceptualno nujno izzvane tudi nekatere tradicionalne navezne okoliščine, ki so (bile) sicer značilne za klasično pojmovanje potrošništva.

PREDHODNO VPRAŠANJE

44. Glede na navedeno Vrhovno sodišče Republike Slovenije na podlagi tretjega odstavka v povezavi s točko (b) prvega odstavka 267. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije Sodišču Evropske unije zastavlja predhodno vprašanje:

„Ali je treba prvi odstavek 15. člena Uredbe 44/2001 razlagati tako, da se kot pogodba, ki jo sklene potrošnik za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove pridobitne ali poklicne dejavnosti, šteje tudi pogodba za igranje spletne igre pokra, ki jo sklene posameznik preko spleta na daljavo s tujo prirediteljico spletnih iger in pod njenimi Splošnimi pogoji poslovanja, pri čemer se posameznik več let preživlja s tako pridobljenim dohodkom oziroma zaslужkom od igranja pokra, čeprav tovrstne dejavnosti nima uradno registrirane in je tudi sicer drugim na trgu ne ponuja kot plačljivo storitev?“

Ljubljana, 5. september 2019

Predsednik senata:
mag. Rudi Štravs l.r.

Priloge:

1. kopija sodbe sodišča prve stopnje I P 273/2013-71 z dne 9. 11. 2016,
2. kopija sodbe sodišča druge stopnje II Cp 1313/2017 z dne 27. 9. 2017,
3. kopija revizije tožene stranke,
4. kopija odgovora na revizijo tožeče stranke,
5. kopija sklepa Vrhovnega sodišča RS o prekinitvi postopka,
6. kopija priloge B16 in B17, sodba Finančnega sodišča v Kölnu iz Zvezne republike Nemčije z dne 31. 10. 2012 in Sporočilo za javnost z dne 31. 10. 2012,
7. kopija priloge A25, sklep Višjega sodišča v Ljubljani, I Cp 4545/2010 z dne 11. 5. 2011,
8. kopija Splošnih pogojev poslovanja (priloga B15),
9. kopija 17. in 18. člena Zakona o pravnem postopku.